

„Ani prezident nemůže vyslovit, co mu slina na jazyk přinese“ říká Terezie Kaslová

Váš dědeček odešel po roce 1948 do exilu, setkala jste se s ním někdy? (Jaká je Vaše nejranější vzpomínka na něj?)

Svého dědečka jsem nikdy nemohla poznat osobně. Narodila jsem se pár let poté, co on musel odejít do exilu. A já, stejně jako celá naše rodina, cestovat dlouhá léta nesměla. Komunistický režim nám vzájemné poznávání a soužití znemožnil.

Máte po něm něco?

Pokud myslíte něco fyzického, pak mám jednu jeho fajku a skříň, kterou měl v newyorském bytě. Jinak jeho majetek zabavili komunisté poté, co emigroval. Pokud myslíte nějakou vlastnost, pak se stejně jako on nerada hádám, zachovávám si odstup a doufám, že i nadhled. Když mě někdo zklame, odřiznu ho. Přesně to dělal dědeček. Když ho někdo naštvál, dokázal s ním nemluvit dlouhé dny, týdny, měsíce. To je mi velmi blízké.

Kdybyste studentům našeho gymnázia měla doporučit jedno dílo pana Peroutky, které by to bylo? Proč právě toto?

Naprostá většina jeho textů časem neztrácí, můžete vzít takřka jakýkoliv a dostane vás. Nejraději ale mám jeho román Oblak a valčík, což je vlastně přepracovaná stejnojmenná divadelní hra. Považuji tuhle knihu za jednu z nejlepších „válečných“. Prostým, vlastně trochu novinářským, stylem popisuje, jak válka měnila lidi a jejich osudy i hrůzy koncentračních táborů. Nepotřebuje dramatická gesta a patos. Měl jí rád i pan prezident Havel.

Myslíte si, že kauza Hitler je gentleman zastínila dílo Vašeho dědečka?

Jedno musím Miloši Zemanovi nechat. Postaral se o diskuzi o Peroutkovi, díky které se probírají jeho slova a myšlenky v intenzitě, jaká tu dřív nebyla. Spoustu mladých lidí, kteří jeho dílo neznali a brali ho jenom jako nějakou zapadlou ikonu, donutil k tomu, aby si přečetli jeho články nebo knížky. Velmi jsem přemýšlela o tom, proč prezident tuto nesmyslnou lež vypustil. Je to cílené navázení se do intelektuálů a do novinářů všeobecně? Pan Zeman novináře nemá rád a byl prvním, kdo je začal veřejně urážet tím, že o nich mluvil jako o žumpách a hnoji. Je tato urážka jen jakýmsi pokračováním trendu? Nebo snad prezident škodolibě usiluje o diskreditaci intelektuálních ikon a spoléhá na to, že jeho slova nikdo nepochybně, natož kontroluje?

Jste spokojená s výsledkem soudního řízení?

Pro mne je nejpodstatnější, že jsme se po šesti letech dobrali výsledku, že se musí Česká republika omluvit. To znamená, že ani prezident nemůže vyslovit, co mu slina na jazyk přinese. Tento případ nebyl pouze o sporu Terezie Kaslové a Miloše Zemana, ale soudy jasně vyvrátily argumentaci protistrany, že prezident není za své výroky vůbec zodpovědný. A to je pro mne ta nedůležitější zpráva, která má hodnotu pro jakéhokoli občana naší země. Že ani ti nejvyšší se nemohou schovat za svojí funkci a beztrestně lhát. Chtěla jste se během něj někdy vzdát?

Chtěla jste se během něj někdy vzdát?

Nikdy. Soudit se není něco, co mě baví nebo v čem se nějak vyžívám. Naopak, je mi to z duše protivné. Nelze ale stále nad vším mávat rukou, ustupovat před hulvátstvím a říkat si, že nemá cenu se tím zabývat. Nemůžeme se přece smířit s tím, že kdokoliv může kohokoliv urážet nebo osočit z činu, který neudělal. Pak bychom jednou dospěli k tomu, že bude stačit, když o někom bez skutečných důkazů řekneme, že je zloděj nebo vrah a stane se to skutečností. V takovém světě já žít nechci.

Co byste si přála, aby lidé o Vašem dědečkovi věděli?

Že označit Peroutku jako člověka, který byl fascinován nacismem, je nehoráznou urážkou muže, který strávil druhou světovou válku v nacistických koncentračních táborech Dachau a Buchenwald. Pravda, s krátkou přestávkou. To, když ho nacisté převezli z koncentráku do Prahy a K. H. Frank a Emanuel Moravec mu nabídli svobodu: pokud se opět ujme vedení časopisu Přítomnost, ale v jejich službách. Miloš Zeman přiřkl fascinaci nacismem muži, který si zachoval mravní integritu a statečnost i v tragických časech a nabídku odmítl, i za cenu návratu do koncentračního tábora. Kdo z nás by to dokázal?

S jakou myšlenkou jste zakládala Cenu Ferdinanda Peroutky?

U zrodu této ceny stálo hned několik osob. Smyslem tohoto ocenění bylo a stále je zvyšování prestiže novinářské a publicistické práce, která má nezastupitelný význam pro fungování a rozvoj demokratické společnosti. Novináři často čelí kritice, nátlaku a někdy i urážkám a slovním útokům ze strany některých politiků i občanů. Jistě si zaslouží kritiku za chyby a nedůslednost, ale také si zaslouží ocenění za kvalitní výkon stejně jako povzbuzení k další práci. A udílení prestižních cen přitahuje pozornost k těm, kteří mají za sebou kvalitní a poctivou novinářskou práci.

Letos bude udělena Tereze Engelové a Martinovi Řezníčkovi. Jak byli vybráni?

O laureátech hlasují členové Společnosti Ferdinanda Peroutky. Shodou náhod byli vybráni dva zahraniční redaktori, jejichž práce bývá bohužel často opomíjená. Prostor a čas věnovaný událostem ze světa ubývá ve všech domácích médiích. Přitom příkladů vynikající novinářské práce redaktorek a redaktorů rozhodně není málo. Letošní laureáti to svým konáním jen stvrzují.

Znala jste se s Václavem Havlem, jaké na něj máte vzpomínky?

Rád k nám chodil na guláš. Nechával mluvit jiné, byl zvědavý, vyptával se a naslouchal. Vzpomínám, jak přišel jednou v zimě, zazvonil a v ruce si nesl klasické kostkované bačkory. Měl přijít 5. prosince 2011, telefonicky se omlouval a poprosil, ať mu guláš a štrůdl pošleme. Čím delší doba od jeho odchodu, tím častěji na něj myslím a intenzivněji jej postrádám. Chybí mi jeho lidská skromnost, laskavost, humor a noblesa stejně jako jeho nadhled a vizionářství státníka. Politický svět stále víc ovládá hrubost a vulgarita, uctívanými celebritami jsou lidé, kteří kromě schopnosti sebe prezentace neovládají nic jiného. Velmi postrádám muže, který nás jen svou přítomností dokázal přimět k tomu, abychom se snažili být lepší.

Jak moc jsou podle Vás důležití novináři v kontextu ochrany demokracie?

I když se to zřejmě mnohým nelíbí, stále platí, že jsou hlídacími psy demokracie. Bez kvalitních novinářů a médií veřejné služby pro mne nemůže demokracie fungovat.

Kde byste ráda viděla Česko v příštích letech?

Stále pevně zakotvenou v evropských demokratických strukturách i v bezpečnostní alianci NATO. Přála bych si, aby dokázala odolat populismu, xenofobii, laciným řešením složitých problémů, které budoucnost logicky přinese. Prostě aby už konečně pravda a láska zvítězila nad lží a nenávistí...